

PRIETENII MEI, ACTORII

M-a prins Doamna la Sinaia, între două coșuri cu fragi și privind coasta muntelui pe care-o urca un ciobănaș cu vreo sută de oi, iar Valeria Seciu culegea brânduși violete. Bucolic și desuet. Dar septembrie, când poveștile intră sub sticlă și se așază în fagure și frunza de fag se luminează cu singe și tristeți fără asemănare, e jocul nostru de-a iubirea cu eternitatea. Trecutul ne-ajunge din urmă ca o răscumpărare vastă, în septembrie, și toate catastrofele — cite-au fost — au ca singur adevăr surisul, și o singură imbecilitate: capcanele din viitor. Și totuși, răspunde muntelui din zingurătăți de cerb, poți intra cu mîna, cu piciorul sau cu sufletul într-un cirilg și să te salvezi. Dacă e adevărat, ce spune Shakespeare, că actorii sînt „o rezumare, o prescurtare a timpului lor”, atunci Vali, culegînd brânduși, execută o sublimare a toamnelor dintr-un secol și un testament. O ispășire, un păcat și o bucurie. Căci, aplecîndu-se asupra florilor — și brîndușele sînt mai mult decît flori, sînt durerea gingașă a soarelui iscat din neguri de luceafăr și pierind în hauri de gheață — ușoară ca beteala unei nopți de nuntă tremurînd pe celini de brad, ea semăna cu Veronica Micle, mult mai mult poate chiar decît în serile cînd (piesa *Eminescu* a lui Mircea Ștefănescu) ne-o aducea pe poetă, din noaptea unei morți romantice, în malul așteptării noastre înfrigurate. Mutată, printr-o voltă a gîndului, în pădurea de argint de la Văratec, în

apropiere de marmura închipuind-o pe Veronica și prințese din neamul Brîncovenilor, Vali Seciu ar dezveli sugestii și credințe magice, că poezii și iubirea se reîncarnează veșnic sub același chip, că moartea lor e numai închiderea lumii într-un nufăr pînă la o nouă înviere a brîndușelor și că instrumentul desăvîrșirii, ca artist, cînd nu e minciună sau trucat, cuprinde în el multă limpezime din dragoste, dar și un dram de nenoroc — ay, ghitară, curge suferința pe ramuri și ploaia o schimbă în riuri udînd cîmpia. Vali s-a născut, parcă în mod special, cum zicea Gorki despre Esenin, pentru a pluti într-un cîntec pe care nicidec nu o să-l poți înțelege decît cu inimă. Și numai seara. Și numai începînd din septembrie, cînd se aprinde bruma în felinare, cînd Bucureștii se schimbă, în sfîrșit, într-un oraș frumos, bun de colindat cu pisul, oraș adînc, în care auzi sunînd zborul cocorilor spre Africa și simți plutind sufletul de aur al Margarettei (Bulgakov)

peste un turn în vîrtejuri de frunze și de aștri, sau o zărești pe Otilia (*Enigma Otiliei*) coborînd o scară de istorie balcanică sau o scară de lemn, al cărei capete de jos erau sprijinite pe doi copii de stejar, adulterări donatelliene, ca să-l ajute pe Felix să intre. „Un fior de experiență rea trecut prin sufletul candid al lui Felix”. În Institut, pe care l-a absolvit împreună cu Mariana Mihut, Florina Cercel, Rodica Mandache, Caramitru, Ogașanu, Ovidiu Iuliu Moldovan, Vali Seciu strîbtătea potecile Rosalindei (*Cum vă place*) și răscoală jarul, poate ușor stîns, al versurilor lui Musset (*Cu dragostea nu-i de glumă*). Să fi împins-o spre limanuri de ierburi în mindră tremurare și fostul ei asistent Octavian Cotescu? Oricum, în acest septembrie rulînd alter-nări de purpură cu palide inscripții de furtună, cu plopi de munte visători alcătuiind culcușuri de lemn unde Corina (*Jocul de-a vacanța*) se umple de uimiri ce stau să ningă. Vali Seciu, petrecîndu-și mîna sub triumful brîndușelor (supremul delict al toamnelor lungi), aude, prin scuturarea lică de clopote de la gîtul oilor ce suie spre Poiana Stînii — departe și nu prea foarte, în prag de apusul soarelui sau sub streășina peșterii lui Zamolxis —, vuietul de groază și dezgust pe care Cordelia (*Regele Lear*) l-a stîrnit în bătrînul ei tată. Dar mai presus de orice, adică dincolo de Ersilia Drei (*Să-i îmbrăcăm pe cei goi*) sau de Fanny a lui Bernard Shaw, îmi place s-o văd pe Vali culegînd, din marginea toamnei de la Sinaia, flori cu care să-și lumineze odaia ei și a lui Tavi Cotescu și dorul după fiul lor, Alexandru, aflat la malul mării. Impletituri din pădurea de argint.

Fănuș NEAGU